

Ачкасов Д.

ПЕРША В УКРАЇНІ ЗНАХІДКА ГРИБА *SKELETOCUTIS NEMORALIS* A. KORHONEN & MIETTINEN З НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «МЕЗИНСЬКИЙ»

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна

e-mail: danil.achkasov15@gmail.com

Achkasov D. THE FIRST IN UKRAINE FIND OF *SKELETOCUTIS NEMORALIS* A. KORHONEN & MIETTINEN FROM THE NATIONAL NATURE PARK “MEZYNSKYI”. Based on the study of micromorphology and nucleotide sequence of the ITS region rDNA, the specimen CWU Muc AB 774 from Chernihiv region was identified by us as *Skeletocutis nemoralis* A. Korhonen & Miettinen.

Skeletocutis Kotlába & Pouzar (Agaricomycetes, Basidiomycota, Fungi) є доволі великим і поширеним родом трутових грибів. Він поєднує види з розпростертими або напіврозпростертими, світлозабарвленими (білими, вохряними, рожевими або ліловими) плодовими тілами з добре вираженим стерильним краєм. На рівні мікроморфології рід характеризується ди- або тримітичною гіфальною системою та відсутністю цистид (є лише цистидіоли); його спори гіалінові, від циліндричної до еліпсоподібної форми. Серед його представників є як ксилотрофні, так і мікофільні види. Згідно з монографією “Poroid fungi of Europe”, станом на 2014 р. в Європі було відомо 20 видів роду *Skeletocutis* [4].

Останнім часом в систематиці грибів все частіше використовуються молекулярно-генетичні методи досліджень. Як приклад, у 2018 р. групою мікологів було ревізовано вид *Skeletocutis nivea*. На основі аналізу послідовностей нуклеотидів в генах рибосомальної ДНК (ITS-LSU) авторами було доведено, що насправді це великий комплекс споріднених видів. У своїй статті вони описали 13 нових видів, серед яких *Skeletocutis nemoralis* [2].

Skeletocutis nemoralis характеризується однорічними плодовими тілами, які майже повністю розпростерті по субстрату. Стерильний край базидіоми добре виражений особливо в ресупінантній частині. Забарвлення варіює від білого або кремового у молодому стані до темно-вохряного у старому. Пори дрібні, (6–)7–8(–10) на мм. Гіфальна система димітична. Базидіоспори (2,8–)2,9–3,2(–4,0)×(0,4–)0,5–0,6(–0,7) мкм. Розвивається на сильно зруйнованій деревині, переважно *Fraxinus excelsior* L. [2].

В ході опрацювання зразків, зібраних О.Ю. Акуловим 4-6 серпня 2020 р. на території Національного природного парку “Мезинський” (Коропський р-н, Чернігівська обл.), нами було виявлено невідомого представника *Skeletocutis nivea*-комплексу, який за макроморфологічними ознаками добре відповідав діагнозу *S. nivea sensu strictu*, але за мікроморфологічними був подібним до *Skeletocutis per candida* (Malençon & Bertault) Jean Keller та *S. nemoralis*. За послідовністю нуклеотидів ITS ділянки рибосомальної ДНК наш зразок з Мезинського НПП виявився на 100% подібним до типового зразка *Skeletocutis nemoralis* A. Korhonen & Miettinen [3].

Станом на цей час *S. nemoralis* характеризується найбільшою кількістю знахідок з країн Скандинавії, але виявлений також у деяких країнах центральної Європи, Великій Британії, Габоні, Ірані та Японії [1; 2]. В Україні цей був знайдений вперше. Досліджений зразок інсеровано до Наукового мікологічного гербарію CWU Muc за номером AB 774.

Роботу виконано під керівництвом О.Ю. Акулова к.б.н., доцента кафедри мікології та фітоімунології Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Список використаних джерел

1. GBIF – Global Biodiversity Internet Facilities. URL: <http://www.gbif.org>
2. Korhonen A., Seelan J.S.S., Miettinen O. (2018) Cryptic species diversity in polypores: the *Skeletocutis nivea* species complex. *MycKeys* 36: 45–82.
3. Mycobank database. URL: <https://www.mycobank.org>
4. Ryvarden L., Melo I. *Poroid fungi of Europe*. (2014). Oslo: Fungiflora: 457 p.